

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 41/2019(92))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ALPHA ΚΥΠΡΟΥ», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ALPHA TELEVISION CYPRUS LIMITED»

Ημερομηνία Απόφασης: 4 Οκτωβρίου, 2019

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποϊζή, Αγγελικής Λαζάρου, Πάνου Κανελλόπουλου και Χρύσως Τσόκκου, Μελών.

Ο κ. Τάσος Κυρμίτσης, Μέλος, ο οποίος ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, δεν παρευρέθηκε για προσωπικούς λόγους.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του οργανισμού πιθανή παράβαση του **Κανονισμού 24(2)(ε)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ο πιο πάνω Κανονισμός αναφέρει τα ακόλουθα:

24(2) Οι πιο κάτω κανόνες ισχύουν στα δελτία ειδήσεων και στις ενημερωτικές εκπομπές:

(ε) λαμβάνεται ειδική πρόνοια για ρεπορτάζ με θέμα τη βία εναντίον παιδιών, γυναικών ή ηλικιωμένων, που πιθανόν να προκαλέσουν φόβο, ώστε αυτά να προπαρασκευάζονται με ευαισθησία.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομηνίας **18.7.2019**, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τη διερευνώμενη παράβαση. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων, και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και/ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Η διερευνώμενη παράβαση που τέθηκε υπόψη του οργανισμού εκτίθενται στο πιο κάτω υποστοιχείο:

1. Στις **14.5.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, ο οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του ειδησεογραφικού προγράμματος «**ALPHA Ενημέρωση**», την είδηση σχετικά με τον τραυματισμό τρίμηνου βρέφους μετά από τσακωμό των γονιών του, χωρίς να ληφθεί ειδική πρόνοια ώστε αυτό να προπαρασκευαστεί με ευαισθησία, κατά παράβαση του Κανονισμού 24(2)(ε) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια ρεπορτάζ σχετικά με την υπό αναφορά είδηση, μεταδόθηκαν τα ακόλουθα:

Τίτλος: ΤΣΑΚΩΘΗΚΑΝ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ – ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΤΗΚΕ ΤΟ ΒΡΕΦΟΣ.

Παρουσιαστής: Θα πάμε στην κυρία Μαίρη Πολεμιδιώτη, είναι Λειτουργός Δικαιωμάτων Ασθενών του Υπουργείου Υγείας καθώς ένα βρέφος όπως πληροφορούμαστε τραυματίστηκε. Τσακώνονταν οι γονείς μεταξύ τους, κάτι πέταξε ο πατέρας και χτύπησε το βρέφος, θα μας τα πει καλύτερα η κυρία Πολεμιδιώτη. Καλή σας μέρα.

Μ.Πολεμιδιώτη: Καλημέρα σας. Παρόλο που δεν είναι ακριβώς της δικής μου αρμοδιότητας, έχω μιλήσει με τον Διευθυντή και έχω ενημερωθεί, τον γιατρό Ανδρέα τον Νεοφύτου, τον Διευθυντή του Μακάρειου Νοσοκομείου και μου έχει πει ότι η κατάσταση της υγείας του παιδιού, του βρέφους, το κοριτσάκι μας είναι σταθερή.

Παρουσιαστής: Μπορείτε να μας πείτε τι έγινε αν έχετε γνώση και εσείς; Πώς προέκυψε ο τραυματισμός και πως τελικά έγινε; Πέταξαν κάποιο αντικείμενο και

χτύπησε το βρέφος; Που το χτύπησε; Τι αντικείμενο ήταν; Αν μπορείτε να μας βοηθήσετε λίγο.

Μ.Πολεμιδιώτη: Πραγματικά δεν μπορώ να απαντήσω και να πω περισσότερα γιατί το θέμα βρίσκεται στα χέρια της αστυνομίας. Έχει αναλάβει η αστυνομία, ο ιατροδικαστής, ως επίσης και το Γραφείο Ενημερίας. Έχουν αναλάβει το θέμα οι Κοινωνικές Υπηρεσίες έτσι δεν μπορούμε να πούμε τίποτα περισσότερο. Το μόνο που μπορώ να σας πώ και είναι κατόπιν επιβεβαίωσης από τον ίδιο τον Διευθυντή του Μακάρειου, είναι ότι η κατάσταση του βρέφους είναι σταθερή.

Παρουσιαστής: Αντιλαμβανόμαστε ότι για να εμπλακεί και το Γραφείο Ενημερίας, το οποίο ψάχνουμε για να μας κάνει κάποια δήλωση για αυτό το θέμα υπάρχει ζήτημα πλέον στην οικογένεια αλλιώς δεν θα υπήρχε λόγος να εμπλακεί κυρία Πολεμιδιώτη. Αντιλαμβανόμαστε ότι είναι περιορισμένα τα όσα μπορείτε να μας αναφέρετε, συνεπώς να παραμείνουμε στην κατάσταση της υγείας του βρέφους;

Μ. Πολεμιδιώτη: Ναι διότι ακόμα δεν γνωρίζουμε οτιδήποτε, δεν ξέρουμε εφόσον έχει αναλάβει η αστυνομία, ο ιατροδικαστής και οι Κοινωνικές Υπηρεσίες, εμείς δεν έχουμε να πούμε τίποτε άλλο.

Παρουσιαστής: Πόσων μηνών ήταν το βρέφος γνωρίζουμε κυρία Πολεμιδιώτη;

Μ. Πολεμιδιώτη: 3 μηνών.

Παρουσιαστής: 3 μηνών παιδάκι! Να' στε καλά κ.Πολεμιδιώτη, σας ευχαριστούμε πάρα πολύ. Κυρίες και κύριοι θα επανέλθουμε σε αυτό το θέμα γιατί από ότι φαίνεται είναι αρκετά σοβαρό καθώς εμπλέκονται πλέον και άλλες αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους.

Ο οργανισμός, με επιστολή του δικηγόρου του κ. Χατζηναστασίου (Deloitte Legal) ημερομ. **30.7.2019 (Παράρτημα Α)**, υπέβαλε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση. Σημειώνεται δε ότι, ο οργανισμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του υπό αναφορά προγράμματος κρίνουμε ότι:

Στις **14.5.2019**, μεταξύ των ωρών **11:00 – 13:00**, ο υπό αναφορά οργανισμός μετέδωσε, στο πλαίσιο του ειδησεογραφικού προγράμματος «**ALPHA Ενημέρωση**», την είδηση σχετικά με τον τραυματισμό τρίμηνου βρέφους μετά από τσακωμό των γονιών του, χωρίς να ληφθεί ειδική πρόνοια ώστε αυτό να προπαρασκευαστεί με ευαισθησία, κατά παράβαση του Κανονισμού 24(2)(ε) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (**υποστοιχείο 1**)

(Τα γεγονότα του πιο πάνω υποστοιχείου εκτίθενται στις σελίδες 3 & 4 της παρούσας Απόφασης)

Σχετικά με τις θέσεις του οργανισμού όπως αυτές διατυπώνονται στην επιστολή του δικηγόρου του με ημερομ.30.7.2019, η Αρχή επισημαίνει τα εξής:

Στην θέση του δικηγόρου του οργανισμού ότι ο όρος «προπαρασκευαστεί με ευαισθησία» όπως αναφέρεται στον Κανονισμό και συγκεκριμένα στον 24(2)(ε) αφορά την ολότητα του ρεπορτάζ και περιλαμβάνει σαφώς και τον τρόπο παρουσίασης του. Πιο συγκεκριμένα αφορά κυρίως τίτλους που λειτουργούν ως «δόλωμα», χρήση λέξεων που ενδέχεται να προκαλέσουν τρόμο και φόβο θέτοντας σε κίνδυνο την ψυχική υγεία των παιδιών», η Αρχή σημειώνει ότι μέσα από την ερμηνεία του εν λόγω κανονισμού προκύπτει ότι πρόθεση του νομοθέτη είναι η εκ των προτέρων προετοιμασία με ευαισθησία θεμάτων βίας που εμπλέκουν ανήλικους, γυναίκες ή ηλικιωμένους, είτε αυτά προκαλέσουν φόβο είτε όχι. Ο όρος «προπαρασκευαστεί με ευαισθησία» περιλαμβάνει τον συνολικό τρόπο παρουσίασης μιας είδησης και αφορά τόσο τα άτομα που εμπλέκονται σε ένα περιστατικό όσο και τα άτομα που το παρακολουθούν.

Σχετικά με την τοποθέτηση του δικηγόρου του οργανισμού ότι *«κατά τη σύντομη διάρκεια του ρεπορτάζ ο δημοσιογράφος διατύπωσε σειρά ερωτήσεων στην λειτουργό προκειμένου να ενημερωθεί το τηλεοπτικό κοινό μέσω έγκυρης πηγής για τα όσα περικλείουν την υπόθεση και οι πληροφορίες που μεταδόθηκαν περιορίστηκαν αποκλειστικά σε αυτές που παρασχέθηκαν μέσα από τις δηλώσεις της αρμόδιας λειτουργού»* η Αρχή θεωρεί ότι οι ερωτήσεις που διατυπώθηκαν προς την κ.Πολεμιδιώτη όπως *«Πώς προέκυψε ο τραυματισμός και πως τελικά έγινε; Πέταξαν κάποιο αντικείμενο και χτύπησε το βρέφος; Που το χτύπησε; Τι αντικείμενο ήταν; Αν μπορείτε να μας βοηθήσετε λίγο!»* σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν ούτε ότι εξυπηρετούν την είδηση, αλλά ούτε και ότι προπαρασκευάστηκαν με ευαισθησία. Σε περιπτώσεις όπως η συγκεκριμένη όπου προβάλλονται ρεπορτάζ που αφορούν σε ευαίσθητα θέματα που εμπλέκουν ανήλικους και τους οικείους τους και ειδικά σε περιπτώσεις που μια υπόθεση είναι υπό διερεύνηση από την Αστυνομία, τότε αυτά πρέπει να προπαρασκευάζονται και να προβάλλονται με τη δέουσα προσοχή και ευαισθησία.

Τέλος στην θέση του δικηγόρου του οργανισμού ότι *«αν μια τόσο σύντομη και περιεκτική παρουσίαση μιας είδησης μπορεί να κριθεί ως ρεπορτάζ που δύναται να παραβιάζει τους Κανονισμούς τότε θεωρούμε πως η αυστηρότητα της Αρχής πρόκειται να οδηγήσει στη φίμωση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης»* η Αρχή επαναλαμβάνει ότι η προβολή ενός γεγονότος κρίνεται στην ολότητά του και όχι μεμονωμένα, επομένως οι οργανισμοί πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί ως προς την αξιολόγηση, προετοιμασία και παρουσίαση μιας είδησης που πραγματεύεται θέματα που εμπλέκουν ανήλικους, είτε αυτοί είναι θύματα ή θύτες. Επιπρόσθετα η Αρχή σημειώνει ότι η εν λόγω διερεύνηση προέκυψε κατόπιν παραπόνου καταγγελίας εναντίον του υπό αναφορά οργανισμού και ότι στο πλαίσιο της ισότιμης μεταχείρισης εξέτασε αυτεπάγγελτα τα μεσημβρινά ενημερωτικά προγράμματα όλων των τηλεοπτικών οργανισμών, όπως αυτά μεταδόθηκαν

στις 14.5.2019, όπου και διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω είδηση προβλήθηκε μόνο από τον τηλεοπτικό οργανισμό «ALPHA ΚΥΠΡΟΥ».

Οι οργανισμοί οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στο υλικό που μεταδίδουν και θα πρέπει να αναθεωρήσουν τι αποτελεί είδηση, οφείλοντας να φιλτράρουν με μεγαλύτερη προσοχή τον όγκο των πληροφοριών που φτάνουν κοντά τους, ξεχωρίζοντας τι αξίζει και πρέπει να μεταδοθεί, από αυτά που δεν έχουν καμία χρησιμότητα στην ενημέρωση.

Η προβολή ή/και η εμπλοκή παιδιών σε περιστατικά που δημοσιεύονται από τα ΜΜΕ, υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, πρέπει να γίνεται με μεγάλη προσοχή και πάντοτε με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων κάθε παιδιού του οποίου η περίπτωση προβάλλεται ή/και εμπλέκεται ώστε να μην προκληθούν αρνητικές συνέπειες στη ζωή τους όπως πόνος, στιγματισμός και παρεμβάσεις στην προσωπική του ζωή.

Οι Λειτουργοί των ΜΜΕ θα πρέπει να έχουν την Αρχή του Συμφέροντος του Παιδιού ως ένα από τα βασικά κριτήρια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων όπου τα θέματα αφορούν παιδιά, εμπλέκονται παιδιά ή απευθύνονται σε παιδιά, ειδικά όσον αφορά τη θεματολογία αλλά και τον τρόπο παρουσίασης ενός θέματος. Η Αρχή της Διασφάλισης του Συμφέροντος του Παιδιού είναι μια από τις τέσσερις βασικές αρχές της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και καθορίζει ότι σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν το παιδί, είτε αυτές λαμβάνονται στη σφαίρα της δημόσιας είτε της ιδιωτικής ζωής, το συμφέρον του παιδιού πρέπει να είναι πρωταρχικής σημασίας.

Η Αρχή συστήνει στον οργανισμό να επισύρει την προσοχή των Λειτουργών του στις πρόνοιες του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), καθώς και στον Κώδικα Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, που προνοεί ότι «Τα ΜΜΕ και οι λειτουργοί των υποχρεούνται να τηρούν τις πρόνοιες της Διεθνούς Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για

το Παιδί» (άρθρο 11). Περαιτέρω, ένας χρήσιμος οδηγός για τη διαχείριση θεμάτων που αφορούν στο παιδί είναι η έκδοση της UNICEF, που εξέδωσε στην Κύπρο η Επίτροπος Προστασίας Δικαιωμάτων του Παιδιού με τίτλο «Τα ΜΜΕ και τα Δικαιώματα των Παιδιών. Ένας οδηγός για δημοσιογράφους».

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία και περιστατικά, αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό την κύρωση της **προειδοποίησης** για την παράβαση του Κανονισμού **24(2)(ε) (υποστοιχείο 1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) που έγινε στις **14.5.2019**.

ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΜΚ